

18 ta' Marzu, 1961

Imhalled:—

Onor. Dr. J. Flores, B.L. Can., LL.D.

Dr. Henry Copperstone et. ne.

versus

Publio Schembri

**Ingurja bl-Istampa — Publikazzjoni — “Fair Comment”
— Art. 2 u 3 tal-Kap. 117.**

Ir-reati kontemplati fit-Tieni Taqsima tal-Ligi tal-Istampa jstru bil-publikazzjoni jew bid-distribuzzjoni, hawn Malta jew fil-Gżejjer li jagħmlu magħha, ta' stampati, ikun liema jkun il-post li minnu jkunu gejjin. U “publikazzjoni” tfisser kull att li bih kull stampat, skond id-definizzjoni tal-istess ligi, figi jew jista' jigi mgharraf lil persuna.

Fejn din il-publikazzjoni ma tkunx teżisti, l-ingurja ma tib-qgħaz tiffurma materja tal-Ligi tal-Istampa, li hi ligi spejali in kwantu tirriferrixxi għall-mezz adoperat, għall-ingurja, ċjoè l-istampat.

Blex tirnexxi l-eċċezzjoni tal-“fair comment” jehtieg illi l-iskrittur ikun ikkomenta u hareg konklużjonijiet minn fatti minnu esposti li jkunu veri u kompleti, b'mod li l-qarref ikun f'konfizzjoni kompleta taċ-ċirkustanzi li minnhom ikun gie dedott il-kumment jew l-opinjoni ta' min jikteb, blex hekk il-qarref ikun fil-pożizzjoni li jaqbel jew le mad-deduzzjoni li jkun għamel l-iskrittur a karigu ta' hadd iehor. Meta n-narrazzjoni tal-fatti ma tkunx vera, jew tkun inkompleta f'parti rilevanti għall-kumment, l-istess kumment isir allegazzjoni ta' fatt, li, jekk ma jigix pruvat, meta dan ikun permess, jibqa' a kariku ta' min ikun għamlu.

Il-Qorti:— Rat l-att ta' citazzjoni li bih, fuq kwerele tat-Tabiċ Dottor Henry Copperstone u oħrajn, bhala membri tal-Kunsill tal-“Malta Football Association”, gie mputat lill-imsemmi Publio Schembri illi fl-aħħar sena, hawn Malta, huwa nġurja gravement lill-kwerekanti fl-unur u r-riputazzjoni tagħhom fil-kwalità premessa;

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati ta' Malta tat-30 ta' Jannar 1960, li biha dik il-Qorti caħdet l-eċċezzjoni tan-nullità tal-kwerekla u ta' difett ta' ġurisdizzjoni, u ddikjarat illi l-ittra nkriminata (dokument B) taqa' taħt id-dispożizzjonijiet tal-Kap. 117 tal-Liġijiet, mentri l-oħra (dokument C) taqa' taħt din il-liġi jekk jiġi l-quddiem pruvat li waslet għand terzi persuni; u li biha l-istess Qorti ddikjarat illi l-“exceptio veritatis” giet mill-kwereklat mogħtija tardivament, u hekk ma ħadetx konsiderazzjoni tagħha;

Rat is-sentenza ta' dik il-Qorti tat-3 ta' Mejju 1960, li biha l-Qorti caħdet l-eċċezzjoni tal-“fair comment”, u sabet lill-kwereklat ħati skond l-imputazzjoni, u ikkundannatu għall-multa ta' £5, taħt l-art. 2, 3, 15(b) u 26 tal-Kap. 117, u ordnat li l-ispejjeż jithallsu bil-mod indikat fl-istess sentenza;

Rat ir-rikors tal-kwereklat, li bih appella miż-żewġ sentenzi riferiti, u talab li jiġi liberat minn kull imputazzjoni u piena;

Rat is-sentenza preliminari ta' din il-Qorti tal-5 ta' Novembru 1960, li biha din il-Qorti caħdet l-appell interpost mis-sentenza tat-30 ta' Jannar 1960, kif limitat għall-ammissjoni tal-prova tal-verità tal-konviċċju u kkonfermat l-istess sentenza, b'riżerva tal-ispejjeż għad-deċiżjoni finali;

Semgħet it-trattazzjoni fuq l-appell tal-kwereklat mis-sentenza tat-3 ta' Mejju 1960;

Ikkunsidrat;

Jirriżulta illi l-kwereklat kien baġhat lill-“Federation

Internationale de Football Association", barra minn dawn il-Gzejjer, ittra bit-typewriter, bid-data 9 ta' Gunju 1959, li g'et minn din l-assocjazzjoni riferita lill-Kunsill tal-"Malta Football Association", li tieghu huma membri l-kwerelanti. Irriżulta wkoll illi l-appellanti baghat ittra oħra, bħal dik a fo'. 10 tal-proċess. miktuba bil-franċiż, bl-istencil jew bit-typewriter, lill-imsemmija assocjazzjoni internazzjonali u lill-korpi sportivi barra minn dawn il-Gzejjer, kif ukoll, hawn Malta, lill-kwerelanti Eugenio Bonello segretarju tal-Kunsill, u lil Joseph Griffiths u lil Victor Vassal'o, li mhumiex membri tal-Kunsill;

Fl-ewwel ittra l-kwerelat sostanzjalment attribwixxa lill-Kunsill tal-Malta Football Association, li tieghu l-kwerelanti huma membri, illi, fil-waqt li fiż-17 ta' Novembru 1958 il-Kunsill kien iddikjara lil Joseph Cini "professional player", fi-4 ta' Gunju 1959 l-istess Kunsill, li kienu membri tieghu anki allura l-kwerelanti, iddikjara lil Cini "amateur player", u illi dan gara b'shock u skandlu tal-"local football public beyond proportion and belief", b'xi il-Malta Football Association setgħet tinkludi lil Cini fit-team tagħha għall-Olympic Games:

Fl-ittra l-oħra, il-kwerelat qal illi l-iskop tagħha kien li jimpedixxi lil Malta Football Association milli tagħmel dak li jaqbliha:—"A pour but d'empêcher l'Association de Football Maltaise de faire ce que ben lui semble". Il-kwerelat wara, qal illi Cini kien registrat bħala "amateur" mal-Floriana F.C., però kien jithallas bħala "professional", u billi ppretenda aktar flus, Cini għamel kawża lill-club, u wara ppropona li jċediha jekk il-club iħallieh ikompli jilgħab bħala "amateur"; dak il-club ma accëttax, u in seg-witu Cini ċeda l-kawża. Qal ukoll illi l-M.F.A. fiż-17 ta' Novembru 1958, iddikjarat lil Cini "professional" mal-Floriana F.C., u li fi Frar 1959 Cini appella Londra lill-"Football Association" li ddikjaratu "professional" mal-Hibernians F.C. Allura, "pour couronner le tout", fi-4 ta' Gunju 1959 l-M.F.A., fuq ta'ba ta' Cini, iddikjaratu "amateur player" mill-ġdid. Kompla iġhid il-kwerelat illi, kif sar jaf li l-M.F.A. kienet bi hsiebha tinkludi lil Cini mat-team Malti għall-Olympics, huwa kiteb f'gurnal lokali artikolu fejn qal illi, jekk dan jiġri, huwa jinforma lill-fede-

razzjoni tal-Marokk u ta' Tunes u lil dik internazzjonali. Qal anki illi l-ittra tiegħu kienet intiża "pour reparer les maladresses de la Federation de Football Maltaise comises contre mon club local, le Floriana F.C." Spicċa biex irrileva illi l-M.F.A. dejjem irrifjutat li tippublika l-korrispondenza bejnu u l-F.I.F.A. fuq dal-"cas notoire";

Dawn iż-żewġ ittri huma ngurjużi għall-kwerelanti, bħala membri tal-Kunsill tal-Malta Football Association fiż-żmien li kien iddikjara lil Cini l-ewwel "professional" u mbagħad "amateur". Fiż-żewġ ittri, fi-ewwel aktar espliċitament milli fi-oħra, il-kwerelat jattribwixxi lill-kwerelanti kondotta riprovevoli u parzjali, meta huma, bħala Kunsill, iddikjaraw lil Cini "amateur player", fis-sens li dan għamlu a vantaġġ tat-team multi għall-Olympics u bi ptegħudizzju tal-Floriana Football Club. Dan l-objettiv ingurjuż jidher, mbagħad, fit-tieni ittra, tant mill-espressjonijiet "pour couronner le tout" rigward l-aħħar deċiżjoni tal-M.F.A., u "cas notoire", kemm mill-iskop tal-ittra, kif qal li fiha l-istess kwerelat, "a pour but d'empêcher l'Association de Football Maltaise de faire ce que bon lui semble", u "pour reparer les maladresses de la Federation de Football Maltaise commisses contre mon club local"; kif ukoll jidher mir-riljev li hemm fi-ittra, bl-insinwazzjoni li dan jimporta a karigu tal-Kunsill tal-M.F.A., ċjoè illi din qatt ma riedet tirrendi publika l-korrispondenza bejnha u l-federazzjoni nternazzjonali. F'din it-tieni ittra l-kwerelat ma qax apertament, kif għamel fi-oħra, illi d-deċiżjoni tal-Kunsill kienet ittiehdet biex Cini seta' jilgħab fit-team tal-M.F.A. fi-Olympics, imma ha'la li dan jiġi miftiehem minn min jaqra l-ittra. Infatti, wara li qal li "pour couronner le tout" l-M.F.A. iddikjarat lil Cini "amateur", huwa immedjatement qal illi kif sar jaf li l-M.F.A. kellha l-ħsieb li tinkludi lil Cini fit-team tal-Olympics, huwa kiteb artikolu fil-gurnal;

Ikkunsidrat;

Skond l-art. 2 tal-Kap. 117 tal-Liġijiet ir-reati kontemplati fit-tieni taqsima, fosthom dak li fuqu l-kwerelat gie misjub ħati, isiru bil-publikazzjoni jew bid-distribuz-

zjoni, "hawn Malta jew fil-Gzejjer li jaghmlu maghha", ta' stampati, ikun liema jkun il-post li minnu jkunu gzejjin". Mbagħad, skond l-art. 3 ta' dik i-ligi, "publikazzjoni t'fisser kull att li bih kull stampat — skond id-definizzjoni li hemm fl-istess artikolu — jiġi jew jista' jiġi mgħarraf lill-persuna ("is or may be communicated to or brought to the knowledge of any person");

Hekk, il-publikazzjoni tissussisti bid-divulgazzjoni, effettiva jew virtwali, lill-persuna oħra mill-ingurjat stess tal-libell. Fejn din il-publikazzjoni ma tkunx teżisti, l-ingurja ma tibqgħax tiffirma materja ta' dal-Kap., li hu liġi speċjali in kwantu jirriferrixxi għall-mezz adoperat għall-ingurja, ójoè l-istampat; fuq ir-riflessjoni illi l-ingurja stampata u komunikata lil hadd iehor timplika perikolu ta' divulgazzjoni ulterjuri b'mezz ta' registrazzjoni permanenti bħal ma huwa l-istampat;

Mbagħad, skond l-istess Kap. 117, din il-publikazzjoni trid issir f'dawn il-Gzejjer, biex ikun applikabbli dan il-Kap. B'dan il-mod, bid-deferenza kollha lejn l-Ewwel Qorti, mhux applikabbli, b'din il-liġi stess, l-art. 5 Inciz(c) tal-Kodiċi Kriminali, li jirrendi persegwibbli hawn Malta reati kontra l-persuna kommessi barra minn dawn il-Gzejjer minn malti, mit-twelid jew naturalizzat, kontra sudditu britanniku. F'il-każ preżenti, mbagħad, anki l-istess kwerela tirrestringi l-ingurja għal hawn Malta;

In kwantu għall-ittri nkriminati, it-tnejn jikkostitwixxu, bil-mezz adoperat, l-istampat li tiddefinixxi l-liġi fuq riferita;

In kwantu, però, għall-publikazzjoni hawn Malta, din ma tirriżultax fil-konfronti taż-żewġ ittri. Rigward dik tad-9 ta' Gunju 1959, din hawn Malta ma għet mibgħuta lill-ebda persuna oħra barra mill-kwerelanti, u d-divulgazzjoni tagħha barra minn Malta hija rrilevanti għall-finijiet tal-publikazzjoni. Mhux l-istess, però, għar-rigward tal-ittra l-oħra bil-franċiż. Din għet, mill-kwerelat stess, mibgħuta, barra mis-segretariju tal-Kunsill, lil Griffiths u Vassallo, li ma humiex membri tiegħu, u hekk kien hemm

għal din l-ittra, li hi, kif intqal, ingurjuża, il-publikazzjoni tagħha hawn Malta skond l-imsemmi Kap. 117 tal-Liġijiet;

Ikkunsidrat;

Wara li ċaħdet l-ammissjoni tal-prova tal-verità tal-konviċju offerta mill-kwerelat, l-Ewwel Qorti għaddiet biex teżamina dik ta' "fair comment" li l-kwerelat oppona fit-tieni lok. Biex din l-eċċezzjoni tirmexxi, l-iskrittur irid ikun ikkomment, hareġ konkluzjonijiet, minn fatti minnu esposti li jkunu veri u kompleti, b'mod li l-qarrej ikun f'konjizzjoni kompleta ta' ċirkustanzi li minnhom ikun gie dedott il-komment jew l-opinjoni ta' min jikteb, biex hekk i' qarrej ikun fil-pożizzjoni li jaqbel jew le mad-deduzzjoni li jkun għamel l-iskrittur a karigu ta' hadd iehor. Meta n-narrazzjoni tal-fatti ma tkunx vera, jew tkun inkompleta f'parti rilevanti għall-komment, l-istess komment isir allegazzjoni ta' fatt, li, jekk ma jiġix pruvat, meta dan ikun permess. jibqa' a karigu ta' min ikun għamlu;

Fil-każ prezenti, riferibbilment għall-ittra bil-franċiż, kif intqa', publikata hawn Malta in-narrazzjoni ta' ċirkustanzi tal-każ "Cini" hija relevantement nieqsa;

Irrizulta mid-depożizzjoni ta' Dottor Maurice Dece-sare illi, meta Cini kien applika lill-Kunsill tal-M.F.A. biex jerġa jiġi reintegrat bhala "amateur", wara li kien irre-gistra ma'-Hibernians F.C. bhala "professional", il-Kun-sill talab il-parir tas-Segretarju tal-Football Association, Londra, Sir Stanley Rous, u dan wiegħbu illi, jekk jiġi pru-vat illi Cini kien "induced" biex jirreġistra "professional" u ma hax flus, huwa kien jista' jerġa jiehu l-istat ta' "amateur". In segwitu, il-Kunsill investiga l-każ, u kkon-kluda illi kienu jirrikorru għa! Cini l-kondizzjonijiet im-semmija;

Xejn ma ssemma fuq dan fl-ittra — materia imporan-ti għal kull gudizzju fuq l-operat tal-Kunsill; u b'din l-ommissioni hekk rilevanti l-kwerelat ġibed u nsinwa kon-kluzjonijiet avversi għall-kwerelanti u r-riputazzjoni tagħ-hom. Fekk dawk il-konkluzjonijiet saru allegazzjoni ta' fatt f'lok komment, billi ċ-ċirkustanzi esposti fl-ittra kienu

nieqsa f'punti sostanzjali. U ladarba "ab initio" giet miċ-
huda l-prova tal-verità tal-fatti, din il-Qorti tiegħaf hawn,
bla ebda riċerka f'dan ir-rigward;

Għalhekk, għalkemm bl-ittra biss imsemmija hawn l-
aħħar l-imputazzjoni tal-ingurja fit-termini tal-Kap. 117
tal-Liġijiet tirriżulta fondata;

Għar-raġunijiet hawn fuq premissi;

Tiċhad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata
tat-3 ta' Mejju 1960. Bl-ispejjeż, kompriżi dawk relattivi
għad-deċiżjoni ta' dil-Qorti tal-5 ta' Novembru 1960 kon-
tra l-kwerelat. Onorarju tad-difensuri 7s. għal kull seduta.
